

oziru so torej slovenski prvaki naše štajersko-koroško ljudstvo le oškodovali. Ta resnica se razširja polagoma tudi v najbolj nezavednih krogih ljudstva. In zato gremo mi „Štajercijanci“ z veseljem in navdušenjem v boj! Mi smo edini resni nasprotniki izkoriščevalnega prvaštva! In kar je v slovenskemu ljudstvu zdravega, zavednega in pogumnega, to bode z nami hodilo, to bode naše kandidate volilo! Kmet, obrtnik in delavec, — vsi so siti prvaškega zastopstva! Vse kliče mo torej pod naše zeleno zastavo!

V boj torej — za ljudske pravice, za ljudsko zastopstvo, za blagor naše bodočnosti!
Kmet za kmeta!

Današnja številka ima zopet 4 strane priloge in šteje torej skupaj 12 strani ter več slik.

Politični pregled.

Državnozbornske volitve so torej razpisane in se bodo vršile dnè 13. junija. Koder bi prvi volitvi ne prišlo do odločitve, tam se vršijo ožje volitve teden pozneje, to je dnè 20. junija.

§ 14 je pričel torej s 1. aprilom v naši ljubi domovini vladati. Vlada si je z njim provizorij državnega proračuna dovolila in to z devetmesečno veljavo. Poleg tega se je finančnemu ministru dalo dovoljenje, da sprejme dolg v znesku 76 milijonov kron. Vlada pač ne potrebuje državne zbornice, kèr si vse sama dovoli! In slovenski poslanci so razbili državni zbor; oni so torej v prvi vrsti krivi, da se nas zdaj z absolutističnim § 14 vlada . . .

Kmetijski poduk v armadi po nemškem vzorcu hoče vlada tudi v Avstriji vpeljati. Tozadevni program obsega sledeče točke: 1. Poljudna predavanja, ki bodo 1½ ure trajala. 2. Razgovor o predavanjih. 3. Praktične kmetijske vaje. 4. Predstavljanje vzornih gospodarstev, mlekarin, vrtnarij itd. 5. Predstavljanje najnovejših kmetijskih mašin. K temu koristnemu poduku se seveda nobenega vojaka ne bode sililo. Ali na vsak način bodo imeli kmetijski fantje, ki cesarju služijo, priliko, da se i pri vojaki v svoji stroki izobražijo. In to je iz gospodarskega stališča le pozdraviti!

Številke, številke govori mnogo več, nego najboljši govorniki. Številke razsvetlujejo tudi vso mizerijo naše državne politike. Avstrijski poslanci bi morali vladi za državni proračun okroglo 2.818 milijonov kron dovoliti. Pač veličanska svota, ki jo jemlje država iz žepov svojih davkoplačevalcev! Leta 1886 izdajala je država le 144 milijonov, koncem l. 1910 pa že 11.600 milijonov kron. Le obrestovanje in amortizacije zahtevajo 528 milijonov. Za javni red in varnost se izda 449, za upravo in pravosodje 263, v gospodarske namene pa le 163 milijonov, za šolo in cerkev 120 in za penzije 111 milijonov. Državni dohodki prihajajo: iz državnih podjetij (1459 milijonov), iz davkov (1130 milij.), iz drugih dohodkov (84) in iz posojilih (45 milijonov). Državno gospodarstvo ima že zdaj 145 milijonov primanjkljaja; ako se še razne izredne vojaške zahteve računa, znaša primanjkljaj že 166 milijonov. Obresti državnega dolga in izdatki za vojaščino znašajo okroglo 1000 milijonov in požrejo skoraj popolnoma državne davke. Vse te številke treba pametno premisliti in — človeku se pričnejo lasi ježiti. Zato pa proč s slabimi poslanci, ki ne zastopajo gospodarske interese ljudstva! Edino dobri, pametni in značajni poslanci zamorejo koristno in ljudstvu prijazno državno gospodarstvo uresničiti!

Koliko plačuje država penzije? Leta 1869

ljenje in nosil je ta križ z udanim pogledom skozi desetletja. Visel je na križu, naš kmet, visel krvav in prošil usmiljenja za svoje sovražnike . . . Tam na polju vidim kmeta, izdelanega in izstradanega in obupanega. A nakrat začuje tja daleč zvonček gorske cerkvice; — Velikonoč mu naznanja ta zvonček, dneva vstajenja mu naznanja. In v temnih kmetovih odèh se rodi zopet iskra veselja in zadovoljnosti in okoli ust mu igra smehljaj kmetijskega poštenega ponosa. Na svoji zemlji stoji kmet in ta zemlja mu daje vso moč in iz to je zemljice sesa vse veselje in vso srečo. Njegovo srce praznuje krasno vstajenje in ne pozna noči in zime in smrti . . .

Prišlo bode vstajenje, bratje v trpljenju, prišla bode spomlad . . . Truplo so ubili, a beseda je ostala . . . Jezusa so umorili, a Kristus je vstal iz groba . . . Pozdravljamo te, ti nepremagljivo veličnočno upanje! . . .

plačevala je avstrijska država 51.567 osebam državne penzije. Leta 1908 pa je bilo že 106.264 takih oseb. Leta 1869 je potrebovala država za plačilo teh penzij nekaj čez 24 milijonov kron; leta 1910 pa čez 99 milijonov. V istem času so narasle penzije uradnikov in uslužbencev od 12 milijonov na 59 milij., penzije vdov od 5 na 24½ milij., doneski k vzgoji od 377.000 kron na 3 milijone itd. Pač lepe svote!

Žalostno gospodarstvo se kaže tudi v avstrijski zunanji trgovini. Trgovska bilanca prvih dveh mesecev tega leta kaže pasive za 134 milijonov kron. Februarja meseca se je naš izvoz znižal za 7 milijonov kron. To so žalostni znaki gospodarskega nazadovanja!

Papeža umoriti je hotel baje neki 70 letni mož z imenom Defanti. V cerkvi sv. Petra v Rimu je ustrelil na skupino duhovnikov; zadel je pa le nekega policaja. Defanti pravi, da so ga duhovniki v njegovi mladosti grozno zatirali in da se je hotel maščevati. Listi so poročali, da je nameraval starček papeža umoriti.

Zapravljanje. Francoska vlada prodala je p. kr. večje število bojnih bark v staro železo. Dobila je zanje okroglo 10 milijonov frankov. Koštali pa so ti parniki svoj čas čez 500 milijonov frankov.

Polom na Hrvaškem. Iz Zagreba se poroča, da je prišla tamošnja komercijalna banka, ki je imela zadnja leta velike izgube, v likvidacijo.

Zarota v Japonski. Japonske oblasti so zaroto zasedile, katere namen je bilo umoriti korojskega podkralja. Zarotniki so hoteli kraljev vlak razstreliti. To bi bilo znamenje za splošno vstajo Korejancev. 30 zarotnikov so zaprli.

Dopisi.

Pobrž št. Vid pri Ptujju. Pač čudna, so pota božje previdnosti. Odkar so pri zadnjih volitvah v naši občini napredni možje zmagali in prvaško občinsko zastopstvo raz stola vrgli, čitali smo v ljubljanskih cunjah vsa mogoča očitjanja in zavijanja. Poštenim naprednim možem se je na najgrši način poštenje kradlo in prvaški hujskači so hoteli vsakogar ob dobro ime spraviti, kdor ni v njih rog trobil. No, zdaj pa se je vse spremenilo! V vsej javnosti je zdaj dokazano, da je prvaško gospodarstvo v naši občini rodilo najslabše plodove in največje škandale. Prvaki so delali z občinskimi denarjem kakor svinja z otrobi. Sram jih naj bude! Našo trditve naj dokazuje sledeče: Na štajerski deželni odbor se je napravilo naznanilo gledè svoječasnega prvaškega gospodarstva v naši občini. Vsled tega je prišel 6. t. m. deželni komisar tu-sem in je pri prvaškemu županu Janezu Friedneru napravil komisijelno preiskavo. V tej preiskavi se je dognalo, da se je gotove dohodke občine porabilo le za posamezne dele, ne pa za celo občino in to že leta sem. Za to premožensko ravnanje

postavljen je bil neki poštenjak M. Rogina. Muzal se je dolgo časa semtertija; končno pa moral komisarju le račune predložiti; spisani so bili ti računi na prostih listkih in predložil jih je brez potrdil. Vsa preiskava je imela ta uspeh, da je Rogina občini čez 500 kron dolžan. Od tega denarja pa je tudi brevednosti občinskega odbora županu Friednerju 126 kron „posodil“. Občinski zastop sploh navedel, koliko denarja ima občina iz najemščin, katero je oskrboval ta Rogina. Šele revizija je celo stvar na svitlo spravila. Pač pa so se prvaški občinski zastopniki na troške občanov-davkoplačevalcev prav dobro imeli. Pri licitaciji dotičnih deležev so spili ¼ štartin vina, sodček pive in mnogo steklenic žganja. Jedli so tudi purane, — vse to seveda iz krvavih davkov občanov! Deželni odbor bode to celo stvar zdaj že uredil in Rogina bode moral plačati, ne samo tistih 500 kron, temveč tudi cehe; tako bode ta poštenjak izvedel, da se na tuje troške piti in jesti ne sme, da občinski denarji niso zato tukaj, da bi se napolnilo prvaške želodce. Kisli obraz bode zdaj ta Rogina; ali plačati bode moral! Tudi Friedauer bode moral plačati še 52 K, ki jih doslej še ni zaračunal. Ali vas je kaj sram, vi čedni slovenski narodnjaki? — Deželni komisar je pregledal tudi občinski proračun za l. 1911. Tudi tu so se videle napake nezmožnega prvaškega gospodarstva. Prvaki Jaka Šimenko, Jože Koderman, Martin Rogina, Jože Mibelac, Martin Skaza, Janez Stiplošek in njih poglavar Johan Friedauer so na seji dnè 23. 1. 1911 sklenili 20% doklad, čeprav so jim pametni možje dokazali, da s tem ne bodejo mogli gospodariti. Pa tudi tukaj so prvaki vojsko izgubili. Z ozirom na od prvakov narejene občinske dolgove jim je komisar pojasnil, da merajo imeti ne 20% marveč 71% občinskih doklad. Le zaradi slabih letinj je komisar potem določil 50% doklade. Nekaj plačil se bode namreč za l. 1912 preneslo. Tako bomo zdaj posledice slabega prvaškega gospodarstva le deloma otilili. V kratkem bode tudi zadeva z občinskimi volitvami rešena. Upamo, da prvaki naše občine nikdar več v svoje kremplje ne dobijo, kajti drugače nas vse na beraško palico spravijo!

O b č a n i .

Mestni vrh. Obljubili smo zadnjič, da bomo poročali o izidu našega računskega „konflikta“. To obljubo danes deloma spolnujemo; vse pa še ni končano. Naš župan mora občini povrniti nad 58 kron (glasom sklepa okraj. odbora 26./III. štev. 314). Le dobrotljivosti odborikov se ima zahvaliti, da ne več! Saj pa je bil že skrajni čas, ker računal si je že skoraj tudi tiste žveplenke, ki jih je zasmodil pri svojih cigarah. Pričakovali smo, da si bo zaračunal tudi tiste hlače, katere je nekoč v pijanosti zgubil, pa zvedeli smo, da jih je najdel nek poštenjakovič in tako nazaj dobil. Sedaj bomo

Srebrna poroka vladarjev.

Württembergška kraljevska dvojica praznovala je te dni svojo srebrno poroko. Kralj Viljem II. bil je l. 1848 rojen. L. 1877 je poročil princezino pl. Waldeck, ki mu je pa že l. 1882 umrla. Potem je poročil leta 1886 princezino Karlotu od Schaumburg-Lippe, s katero praznuje zdaj srebrno poroko.

